

Č. 12.641.

Školství. — Řízení před nss: I. Výpomocný učitel, který po přerušení služby byl opětně ustanoven na veřejné škole, musí znova začít a ukončit rok nepřetržité služby, který je mimo jiné podmínkou pro definitivní ustanovení učitele bez určení služebního místa podle čl. II. § 1 zákona č. 306/1920 Sb. — II. Z čl. IX. zákona č. 251/1922 Sb. neplyne nic pro otázku, lze-li do doby odsloužené v substituci čítati všechnu substituční dobu, čítajíc v ni hlavní prázdniny, bez zřetele na to, byla-li služba přerušena. — III. Předpis § 47 odst. 2 zákona č. 104/1926 Sb. nechrání nároků, které vznikly sice v době od 1. ledna 1926 do dne vyhlášení zákona č. 104/1926 Sb. podle dřívějšího právního stavu, o nichž však v uvedené době personální opatření úřadem učiněno nebylo. — IV. Předpis § 42 zákona č. 104/1926 Sb. se vztahuje jen na zápočet doby pro postup do vyšších požitků a nikoli na »ustanovení učitele bez určení služebního místa«. — V. Nss nesmí se odchýliti od právního názoru, jejž zaujal v určité věci, když táž věc k němu opět dospěje.

(Nález z 16. listopadu 1936 č. 15.740/36.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 8421/30, ad III. a IV. Boh. A 8356/30.

Věc: Karel K. v Moravské Třebové (adv. Dr. Bedřich Mautner z Prahy) proti rozh. min. škol. a nár. osvěty v Praze z 28. listopadu 1933 o jmenování definitivním učitelem.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 19. září 1930 nevyhověla zem. škol. rada v Brně žádosti st-le za ustanovení definitivním učitelem bez určení služebního místa podle čl. II. zákona č. 306/1920 Sb. s právní platností od 1. září 1924, resp. od 1. dubna 1926. Současně zamítla zem. škol. rada námitky, které st-l podal do výměru z 16. prosince 1927, jímž byl ustanoven definitivním učitelem podle § 4 učit. zákona s platností od 1. září 1926.

Další odvolání st-lovo bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti uvážil nss:

Nař. rozhodnutí řešilo v instančním postupu otázku nároku st-lova na ustanovení definitivním učitelem bez určení služebního místa podle čl. II. § 1 zákona č. 306/1920 Sb. k 1. září 1924, resp. 1. dubnu 1926. Zodpovědělo ji v obojím směru záporně. Pokud jde o ustanovení k 1. září 1924 v podstatě proto, že uvedený předpis zákona předpokládá jednorocní nepřerušenu službu učitelskou, st-l však ke dni 1. září 1924 v důsledku přerušení služby koncem června 1924 tomuto požadavku zákona nevyhověl; pokud jde o ustanovení k 1. dubnu 1926 v úvaze, že zákon č. 306/1920 Sb. byl kromě čl. IV. zrušen od 1. ledna 1926 ustanovením § 46 zákona č. 104/1926 Sb. a že proto st-l svoje domnělá práva k uvedenému datu ze zákona č. 306/1920 Sb. právem odvozovati nemůže. Od této doby může po názoru žal. úřadu ustanovení definitiv-

ním učitelem se státi podle § 4 učit. zákona jen za podmínek stanovených v § 2 odst. 3 a v § 4 cit. zákona. Těmito podmínkám však st-l, který byl po vyvázání ze školní služby koncem listopadu 1924 znovu ustanoven ve vlastnosti zatímního učitele od 15. března 1926 ke dni 1. dubna 1926, nevyhovoval. Stížnost považuje názor žal. úřadu o tom, že st-l neprokázal ke dni 1. září 1924 nepřerušenou jednoroční služební dobu, za právně mylný ze dvou důvodů. Především proto, že čl. IX. zákona č. 251/1922 Sb. výslovně stanoví započitatelnost doby odsloužené v substitučním poměru pro definitivní ustanovení učitelem bez určení místa, aniž ji omezuje na předchozí nepřerušenou zástupčí službu, a že nelze proto takové omezení cestou interpretace do zákona vkládati. Za druhé v úvaze, že dobu hlavních prázdnin nelze při učiteli výpomocně ustanoveném považovati za přerušení služební doby. To vyplývá prý jasně ze znění čl. IX. zákona č. 251/1922 Sb., který v l. odst. 1. větě výslovně určuje, že výpomocně ustanovení zastupující učitelé literní se zkouškou dospělosti nebo způsobilosti učitelské mají nárok na odměnu toliko za dobu, po kterou trvá jejich služba v substituci, čítajíc v ni hlavní prázdniny (a to ve výměře požitků 1. stupně XI. hodn. tř.). Přičítají se tedy hlavní prázdniny, pokud se připínají bezprostředně na služební dobu výpomocně ustanoveného učitele, k jeho služební době, takže služební poměr st-lův jako výpomocného učitele v roce 1924 končil de jure teprve 31. srpna 1924 a tedy zrovna v době, kdy byl ustanoven zatímním učitelem. O přerušení služby, kterou předpokládá žal. úřad, nelze prý proto mluvit.

Leč ani prvý ani druhý z předeslaných důvodů nemůže podvrátiti zákonitost názoru žal. úřadu. Již v nálezu z 8. února 1930 č. 22.146/29 Boh. A 8421/30 vyslovil nss právní názor, že v čl. IX. odst. 1. větě 3 zákona č. 251/1922 Sb. nelze spatřovati předpis, který by stanovil, že je také přerušenu dobu v substituci započísti pro definitivní ustanovení učitelem bez určení služebního místa podle zákona č. 306/1920 Sb. a že tudíž výpomocný učitel, který po přerušení služby byl opětne ustanoven na škole veřejné, musí znovu začítí a ukončítí onen rok nepřetržité služby. Na názoru tom setrval soud i v daném případě (§ 44 jedn. řádu) a nemohl potom ovšem uznati, že by prvý z předeslaných důvodů stížnosti byl s to prokázati nezákonnost nař. rozhodnutí. Druhý z důvodů stížnosti pak nesprávně čte předpis, kterého se dovolává. Je sice pravda, že podle tohoto ustanovení bylo při výměře odměny kvalifikovaného či nekvalifikovaného výpomocně ustanoveného učitele zastupujícího přihlížeti k hlavním prázdninám tak, že v důsledku tohoto pravidla připadly učiteli za 10měsíční službu na škole ve skutečnosti požitky za 12 měsíců. Leč tento předpis týkal se právě jen otázky o d m ě n y uvedených učitelů za jejich školní službu, tedy jen t ě t o stránky jejich práv, a nelze z něho pro jeho výjimečnost nic vyvoditi pro otázku, lze-li do doby odsloužené v substituci, která byla podle čl. IX. zákona č. 251/1922 Sb. započitatelná mimo jiné i pro definitivní ustanovení bez určení místa, čítati všechnu substituční dobu, čítajíc v ni i prázdniny, bez zřetele na to, byla-li služba přerušena. Správnost tohoto názoru podporuje další obsah cit. ustanovení zákona, který hned

v 3. větě téhož odstavce upravuje otázku zápočtu doby odsloužené v substituci pro definitivní ustanovení bez určení místa, připouští však svou dispozicí — jak dovozeno již v shora cit. nálezu tohoto soudu — toliko zápočet skutečné služební doby, a to doby nepřerušené. Upravil-li však zákonodárce sám v 3. větě čl. IX. zákona č. 251/1922 Sb. otázku, kterou dobu výpomocné služby lze započísti při ustanovení definitivním učitelem bez určení místa, je z toho nade vší pochybnost jasno, že nepovažoval otázku tu za upravenou prvou větou cit. článku o odměnách, a nelze proto z této věty nic vytěžiti pro stanovisko stížnosti. Zůstalo-li stížností nepopřeno zjištění žal. úřadu, že st-l byl jako výpomocný učitel zproštěn služby koncem června 1924 a znovu ustanoven od 1. září 1924, nelze žal. úřadu právem vytknouti, že vycházel z nesprávného názoru o tom, že st-l neprokázal ke dni 1. září 1924 nepřerušenou jednoroční služební dobu, a jest opačné stanovisko stížnosti liché. Tím padá ovšem i závěr stížnosti, že byl st-l od 1. září 1924 definitivním učitelem bez určení služebního místa ipsa lege, že nemohl býti propuštěn ze školské služby dnem 30. listopadu 1924 a že proto je nezákonným, odepřel-li žal. úřad deklaratorním aktem provésti to, nač nabyl st-l nároku výkonem zkoušky učitelské způsobilosti dnem 20. listopadu 1924 se zpětnou účinností k 1. září 1924. Totéž platí o dalších vývodech, jimiž stížnost se snaží dovoditi, že dodatečnému provedení definitivního jmenování st-le učitelem bez určení služebního místa nemůže státi v cestě ani skutečnost, že byl zákon č. 306/1920 Sb. od 1. ledna 1926 zrušen. Neboť je-li ve shodě se zákonem názor žal. úřadu o tom, že st-l, nevykazoval v kritické době jednoroční nepřerušenou služební dobu v substituci, neexistoval nárok ten ve smyslu zákona č. 306/1920 Sb. vůbec po právu a je pro spor bez významu skutečnost, pozbyl-li zákon ten od 1. ledna 1926 účinnosti či nikoli. Netřeba proto příslušné vývody stížnosti dále sledovati.

Zbývají námitky, které dovolávají se ustanovení §§ 42 a 47 učit. zákona č. 104/1926 Sb. a mají za to, že i tyto předpisy přes opačný názor žal. úřadu mluví pro stanovisko stížnosti. Otázkami, jež těmito výtkami přivádí stížnost na přetřes, obíral se soud již v nálezu z 22. dubna 1930 č. 6096/30, který byl vydán ve věci st-lově shodné s předmětem dnešního sporu, a vyřešil je v neprospěch st-lův, vysloviv právní názor, že předpis § 47 odst. 2 zákona č. 194/1926 Sb. nechrání nároků, které vznikly sice v době od 1. ledna 1926 do dne vyhlášení zákona č. 104/1926 Sb. podle dřívějšího právního stavu, o nichž však v uvedené době personální opatření úřadem učiněno nebylo, jakož i že předpis § 42 téhož zákona se vztahuje jen na zápočet doby pro postup do vyšších požitků a nikoli na »ustanovení učitele definitivním bez určení služebního místa«.) Tyto otázky tvoří tedy pro soud rem judicatam ve smyslu § 21 zákona o ss a nemůže soud pustiti se znovu do řešení jich na podkladě shora uvedených výtek. Výtky ty jsou proto nepřipustné. — — —

*) Uvedené právní názory byly vysloveny již v nálezu z 15. ledna 1930 č. 466 Boh. A 8356/30, na jehož odůvodnění nálezu z 22. dubna 1930 č. 6096/30 podle § 44 jedn. řádu pro nss odkazuje.